

Náklady řízení

Okolnost, že zastoupení více účastníků, při němž úkony advokáta jsou činěny zpravidla za všechny zastupované účastníky najednou, je z hlediska advokátem vynaložené práce úspornější, je zohledněna tím, že odměna za zastupování je snížena o 20 %. Ani to, že někteří ze žalobců jsou nezletilí, nevede bez dalšího k úvaze, že hájení práv dětí a rodičů „splývá“ a ve vztahu k dětem jsou úkony právní pomoci „obsahově vyprázdněny“. Jakákoli modifikace náhrady nákladů řízení přichází – s ohledem na legitimní očekávání účastníků i jejich zástupců, s nimiž do sporu vstupují – jen zcela výjimečně.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 25 Cdo 173/2016, ze dne 20.10.2016)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobců a) P. K., b) L. K., c) P. K., d) nezletilého A. K., zastoupeného zákonnými zástupci V. K. a P. K., a e) nezletilé A. E. K., zastoupené zákonnými zástupci L. K. a C. G., společně zastoupených JUDr. P.C., advokátem se sídlem S., proti žalované DIRECT pojišťovna, a.s., se sídlem B., zastoupené Mgr. H.R., advokátem se sídlem P., o 240.000 Kč s příslušenstvím každému ze žalobců, vedené u Okresního soudu ve Svitavách pod sp. zn. 10 C 203/2014, o dovolání žalované proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové - pobočky v Pardubicích ze dne 14. 10. 2015, č. j. 18 Co 337/2015-114, tak, že rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové - pobočky v Pardubicích ze dne 14. 10. 2015, č. j. 18 Co 337/2015-114, se mění tak, že rozsudek Okresního soudu ve Svitavách ze dne 3. 2. 2015, č.j. 10 C 203/2014-80, se mění ve výroku o věci samé tak, že co do částky 240.000 Kč s úrokem z prodlení se žaloba žalobkyně e) zamítá, a ve výroku o nákladech řízení tak, že žalovaná je povinna zaplatit na náhradě nákladů řízení před soudem prvního stupně a nákladů odvolacího řízení žalobci d) 81.400 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobců advokáta JUDr. P.C. a ve vztahu mezi žalobkyní e) a žalovanou se žalované náhrada nákladů řízení před soudem prvního stupně a soudem odvolacím nepřiznává. Jinak se dovolání žalované zamítá.

Odůvodnění

Žalobci se na žalované domáhali zaplacení 240.000 Kč každému z nich jako jednorázového odškodnění nemajetkové újmy z důvodu, že byli osobami blízkými (zeť, vnuci a pravnučka) žijícími ve společné domácnosti s F. N., narozeným, jenž zemřel na následky zranění, která utrpěl při dopravní nehodě dne 4. 11. 2012 při střetu s nákladním automobilem pojištěným pro případ odpovědnosti z provozu vozidla u žalované.

Okresní soud ve Svitavách rozsudkem ze dne 3. 2. 2015, č. j. 10 C 203/2014-80, uložil žalované zaplatit každému ze žalobců 240.000 Kč s příslušenstvím a rozhodl o nákladech řízení. Soud uzavřel, že všichni žalobci společně s dalšími členy rodiny tvořili společnou domácnost se zemřelým F. N., jejich nárok posoudil po právní stránce dle § 444 odst. 3 písm. f) zákona č. 40/1964, občanského zákoníku, účinného do 31. 12. 2013 (dále „obč. zák.“) a uložil žalované zaplatit každému ze žalobců jednorázové odškodnění pozůstalých za škodu způsobenou usmrcením osoby blízké ve výši zákonem stanovené.

K odvolání žalované Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozsudkem ze dne 14. 10. 2015, č. j. 18 Co 337/2015-114, potvrdil rozhodnutí okresního soudu a rozhodl o nákladech odvolacího řízení. Ztotožnil se zcela se skutkovými i právními závěry okresního soudu.

Proti rozhodnutí odvolacího soudu podala žalovaná dovolání do výroku o nároku žalobkyně e) a do výroku o náhradě nákladů řízení nezletilým žalobcům d) a e). Uvádí, že meritorní rozhodnutí odvolacího soudu se ve vztahu k žalobkyni e) zakládá na judikaturou dosud přímo neřešené otázce hmotného práva a odchyluje se od názorů zastávaných v rozhodovací praxi odvolacího soudu. Rovněž v otázce náhrady nákladů řízení obou nezletilých žalobců d) a e) se rozhodnutí odvolacího soudu částečně vymyká interpretačním závěrům rozhodovací praxe odvolacího soudu a částečně se ubírá jiným směrem. Dovolatelka předkládá k posouzení Nejvyššímu soudu otázku, zda nárok na jednorázové odškodnění pozůstalých dle § 444 odst. 3 písm. f) obč. zák. svědčí i osobě blízké, jež sdílela se zesnulým společné obydlí, ale nebyla odkázána na výživu či péči ze strany zesnulého, ani se sama nepodílela na péči o společné obydlí. K výkladu otázky, co se rozumí pod pojmem soužití ve společné domácnosti, cituje dovolatelka četnou judikaturu Nejvyššího soudu ve věcech dědických a bytových, neboť se domnívá, že tento termín by měl být vykládán shodně. Dovolatelka má za to, že v duchu této judikatury nelze nahlížet na soužití žalobkyně e) a zemřelého jako na soužití ve společné domácnosti. Kromě toho lze důvodně pochybovat o intenzitě vztahu žalobkyně e) k zesnulému s ohledem na její útlý věk a vyšší věk i zdravotní stav jejího pradědečka, které by s největší pravděpodobností bránily rozvinutí jejich citového vztahu, a lze tudíž pochybovat o tom, zda žalobkyně byla vystavena nadměrnému utrpení v souvislosti s úmrtím pradědečka. Dále dovolatelka namítá nesprávný postup soudu, pokud s podáním žaloby jménem nezletilých nedal souhlas „opatrovnický soud“. Proti výrokům o náhradě nákladů řízení namítá, že se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe odvolacího soudu, když násobil počtem žalobců také paušální náhradu hotových výdajů, ačkoli tato náhrada je stanovena jako paušální částka za jeden úkon bez ohledu na počet zastupovaných účastníků, a dále pochybil, pokud v případě nezletilých žalobců nezkoumal účelnost a přiměřenost nákladů ve vztahu k těm žalobcům, jejichž zájmy v řízení zastupují rodiče jako zákonní zástupci, vystupující v řízení rovněž jako žalobci. Takto stanovené náklady považuje dovolatelka za zjevně nepřiměřené. Proto navrhla Nejvyššímu soudu, aby rozhodnutí odvolacího soudu v napadeném rozsahu zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

Žalobci ve vyjádření k dovolání zpochybnili způsobilost uvedeného dovolacího důvodu založit přípustnost dovolání, neboť se domnívají, že otázka položená dovolatelkou není náležitě vymezena. A pokud by dovolání bylo shledáno přípustným, není důvodné, neboť soudy náležitě vyložily pojem společné domácnosti, a tedy správně přiznaly žalobkyni e) jednorázové odškodnění. Ohledně námitek proti přiznaným nákladům řízení mají žalobci za to, že dovolatelka nevymezila, který úkon právní služby nebyl účelný, a že náhrada nákladů jim byla přiznána důvodně a ve správné výši. Žalobci proto navrhuje dovolacímu soudu, aby dovolání zamítl, pokud nebude odmítnuto jako nepřípustné.

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) posoudil dovolání a shledal, že bylo podáno včas, osobou k tomu oprávněnou - účastníkem řízení (§ 240 odst. 1 o. s. ř.), za splnění zákonné podmínky advokátního zastoupení dovolatelky (§ 241 odst. 1 a 4 o. s. ř.).

Dovolání do výroku o věci samé ve vztahu k žalobkyni e) je přípustné podle § 237 o. s. ř., neboť otázka vzniku nároku na jednorázové odškodnění nemajetkové újmy nezletilého útlého věku podle § 444 odst. 3 písm. f) obč. zák. v rozhodování odvolacího soudu dosud nebyla na obdobném skutkovém základě řešena.

Podle § 242 odst. 3 o. s. ř. rozhodnutí odvolacího soudu lze přezkoumat jen z důvodu vymezeného v dovolání. Je-li dovolání přípustné, dovolací soud přihlédne též k vadám uvedeným v § 229 odst. 1, § 229 odst. 2 písm. a) a b) a § 229 odst. 3, jakož i k jiným vadám řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci.

Dovolatelka namítla, že pro podání žaloby jménem nezletilých žalobců je nezbytnou podmínkou řízení souhlas „opatrovnického soudu“ a že jí není známo, zda takový souhlas byl dán. Ze spisu

udělení takového souhlasu soudu péče o nezletilé nevyplývá.

Nejvyšší soud již v rozsudku ze dne 20. 9. 2012, sp. zn. 33 Cdo 2289/2011, vyslovil závěr, že podání jakékoliv žaloby je bezesporu neběžnou záležitostí, která může mít daleké dosahy do sféry nezletilého (např. krom vzniklých práv a povinností, o kterých je rozhodováno v řízení, taktéž nutnost hradit náklady soudního řízení) a v rozsudku ze dne 25. 6. 2014, sp. zn. 33 Cdo 2275/2011, připomněl, že ačkoli ustanovení § 28 obč. zák. pojednává výslovně jen o nakládání s majetkem, není důvod se zřetelem k ustanovení § 36 zákona o rodině (povinnost a oprávnění rodičů k zastupování a ke správě záležitostí nezletilých) do okruhu právních úkonů, k jejichž platnosti je potřeba schválení soudu, nezahrnout i jiné, než jen ryze majetkové záležitosti, jestliže jsou s to zasáhnout do majetkové sféry nezletilého, tj. včetně závazků a pohledávek (srovnej též Sborník III, Nejvyšší soud, SEVT, 1980, str. 277). Jak dovolací soud již opakovaně uzavřel, ani skutečnost, že řízení o náhradu škody nebo jiné újmy způsobené při výkonu veřejné moci nezákonným rozhodnutím, rozhodnutím o vazbě, trestu nebo ochranném opatření nebo nesprávným úředním postupem je osvobozeno od placení soudního poplatku (§ 11 odst. 1 písm. m/ zák. č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích) a že neúspěšným žalobcům v těchto řízeních zpravidla není uložena povinnost k náhradě nákladů řízení (§ 142 o. s. ř.) se nedotýká povinnosti platit náklady řízení (§ 140 odst. 1 o. s. ř.), bude-li nezletilý např. zastoupen advokátem, ať již prostřednictvím rodičů, či uzavře-li nezletilý smlouvu o zastoupení osobou s odbornými znalostmi po 1. 1. 2014 sám (srov. § 894 odst. 2 o. z.). Bez ohledu na případný výsledek řízení nelze ani přehlédnout, že nezletilému, či jeho zástupci mohou být uloženy k náhradě náklady řízení, které by jinak nebyly vznikly, jestliže je způsobili svým zaviněním nebo jestliže tyto náklady vznikly náhodou, která se jim přihodila (§ 147 odst. 1 o. s. ř.). Lze tak uzavřít, že podání žaloby proti státu z důvodu tvrzené majetkové a nemajetkové újmy způsobené nesprávným úředním postupem ve smyslu zákona č. 82/1998 Sb. se týká oblasti správy majetku nezletilého dítěte a nelze je považovat za běžnou záležitost, jež by svou povahou patřila do běžné správy jeho majetku. Proto i pro podání žaloby proti státu z důvodu tvrzené majetkové a nemajetkové újmy způsobené nesprávným úředním postupem je třeba schválení opatrovnického soudu podle ustanovení § 179 o. s. ř. (např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 4. 2015, sp. zn. 30 Cdo 4999/2014). Obdobné závěry je třeba učinit i ve vztahu k řízení o náhradu škody obecně, včetně jednorázového odškodnění nemajetkové újmy způsobené usmrcením blízké osoby. Pokud soud prvního stupně přistoupil k projednání žaloby podané jménem nezletilých žalobců, aniž si vyžádal schválení opatrovnického soudu podle ustanovení § 179 o. s. ř., zatížil řízení vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci.

Nelze však pominout, že řízení o žalobě nezletilých již proběhlo, jeho náklady vznikly a musí být uhrazeny podle pravidel, které jejich náhradu upravují, ochranná funkce souhlasu soudu s podáním žaloby za nezletilého se tedy již nemůže uplatnit. Zrušení napadeného rozhodnutí (i rozhodnutí soudu prvního stupně, které je postiženou toutéž vadou) by tudíž postrádalo rozumný smysl, nemohlo by naplnit účel sledovaný zákonem, bylo by zcela formální, prodloužilo by řízení a přivodilo vznik dalších nákladů, což by v konečném důsledku bylo v rozporu se zájmy (nejen) nezletilých účastníků i se zásadou rychlosti a hospodárnosti řízení. Kromě toho lze nepřiměřeně nepříznivé dopady rozhodnutí o nákladech řízení na nezletilého žalobce řešit použitím § 150 o. s. ř. Za této situace nutno považovat odstranitelný nedostatek podmínky řízení spočívající v absenci souhlasu soudu péče o nezletilé s podáním žaloby za nezletilého žalobce za vadu řízení, která však nemůže být ve stádiu dovolacího řízení smysluplně napravena, a proto nemůže být důvodem ke zrušení rozhodnutí odvolacího soudu a soudu prvního stupně (srov. *mutatis mutandis* rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 16. 6. 2010, sp. zn. 25 Cdo 737/2008, uveřejněný v Souboru pod C 8681).

Nejvyšší soud napadené rozhodnutí přezkoumal z hlediska uplatněného dovolacího důvodu (§ 242 odst. 3 věta první o. s. ř.) a dospěl k závěru, že dovolání do výroku o věci samé není důvodné, ale je důvodné, pokud směřuje do výroku o nákladech řízení.

V souladu s § 3079 odst. 1 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanského zákoníku (dále jen „o. z.“), dovolací soud věc posoudil podle dosavadních právních předpisů, tj. podle zákona č. 40/1964, občanského zákoníku, účinného do 31. 12. 2013 (dále opět jen „obč. zák.“).

Podle § 444 odst. 3 obč. zák. za škodu usmrcením náleží pozůstalým jednorázové odškodnění, a to

- a) manželovi nebo manželce 240 000 Kč,
- b) každému dítěti 240 000 Kč,
- c) každému rodiči 240 000 Kč,
- d) každému rodiči při ztrátě dosud nenarozeného počatého dítěte 85 000 Kč,
- e) každému sourozenci zesnulého 175 000 Kč,
- f) každé další blízké osobě žijící ve společné domácnosti s usmrceným v době vzniku události, která byla příčinou škody na zdraví s následkem jeho smrti, 240 000 Kč.

Osobou blízkou je podle § 116 obč. zák. příbuzný v řadě přímé, sourozenec a manžel, partner; jiné osoby v poměru rodinném nebo obdobném se pokládají za osoby sobě navzájem blízké, jestliže by újmu, kterou utrpěla jedna z nich, druhá důvodně pocítovala jako újmu vlastní.

Mezi stranami nebylo sporu, že žalobkyně e) je osobou blízkou zemřelému F. N., neboť se jedná o příbuznou v přímé řadě – jeho pravnučku. Sporným zůstal výklad pojmu společná domácnost a otázka, zda citový vztah žalobkyně e) se zemřelým F. N. byl vzhledem ke zjištěným okolnostem natolik intenzivní, aby odůvodňoval na straně nezletilé vznik odškodnitelné újmy.

Okolnost, že žalobkyně e) byla v době úmrtí F. N. útlého věku, neuvědomovala si tedy jeho úmrtí a nevnímala je jako utrpení, není sama o sobě důvodem k tomu, aby jí nárok nebyl přiznán. Ačkoli je nárok dle § 444 odst. 3 obč. zák. jednorázovým odškodněním, nepostihuje pouze újmu nastalou u pozůstalých v době smrti osoby jim blízké, ale též v období následujícím, v zásadě časově nijak neomezeném. Kromě toho paušální částky uvedené v citovaném ustanovení jsou ve smyslu judikatury Ústavního i Nejvyššího soudu považovány za standardní náhradu pro případy běžné (obvyklé), kterou je v případě mimořádně intenzivních vztahů mezi zemřelým a jeho blízkými a tomu odpovídající mimořádné nemajetkové újmy na straně blízkých osob možno zvýšit cestou náhrady za zásah do soukromého a rodinného života v rámci nároků na ochranu osobnosti dle § 11 a násl. obč. zák. (srov. náleží Ústavního soudu ze dne 4. 5. 2005, sp. zn. Pl. ÚS 16/04, a rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 2. 2005, sp. zn. 30 Cdo 1678/2004, uveřejněný v Souboru pod C 3297). Z toho tedy současně plyne, že v případech obvyklých nárok na jednorázové odškodnění (alespoň v zákonem stanovené paušální výši) je zásadně dán. Neobstojí tedy názor dovolatelky, že by nezletilá žalobkyně měla nárok na odškodnění pouze, pokud by byla vystavena v souvislosti s úmrtím svého pradědečka „nadměrnému utrpení“.

Na druhé straně nelze přehlédnout, že se zřetelem k útlému věku žalobkyně e) (necelé 2 měsíce) a vysokému věku zemřelého (82 let) v takové situaci je smrt pradědečka přirozenou součástí rodinného života, citový vztah žalobkyně k pradědečkovi se nemohl ke dni jeho smrti plnohodnotně rozvinout a nebylo ani možné důvodně předpokládat, že by se při obvyklém běhu událostí rozvinul v budoucnosti, takže není pochyb o tom, že její nemajetková újma nedosáhla a již ani nedosáhne nejen stejné intenzity jako újma blízkých osob, které si ztrátu příbuzného již plně uvědomovaly, ale ani minimální odškodnitelné intenzity. Z výše uvedených důvodů je zřejmé, že pokud odvolací soud posoudil věc tak, že žalobkyně e) má nárok na jednorázové odškodnění podle § 444 odst. 3 písm. f) obč. zák., toto právní posouzení není správné. Vzhledem k uvedeným závěrům je nadbytečné, tj. pro výsledek řízení nerozhodné, řešení další dovolatelkou předestřené otázky, zda žalobkyně e) žila se zemřelým ve společné domácnosti.

Dovolací soud proto napadený rozsudek odvolacího soudu změnil ve výroku o věci samé mezi žalobkyní e) a žalovanou tak, jak je uvedeno ve výroku [§ 243d písm. b) o. s. ř.].

Dovolání je přípustné rovněž proti napadeným výrokům o náhradě nákladů řízení mezi žalobci d) a e) a žalovanou, neboť při určení náhrady za advokátní zastoupení žalobců odvolací soud jednak řešil otázku, která dosud nebyla dovolacím soudem v úplnosti vyřešena (určení výše odměny při společném zastoupení žalobců v řízení o jednorázové odškodnění újmy způsobené usmrčením osoby blízké, jsou-li někteří ze žalobců nezletilí a jako další žalobci v řízení vystupují i jejich rodiče), jednak se odchýlil od ustálené judikatury dovolacího soudu (v otázce paušální náhrady hotových výdajů při zastupování více účastníků jedním advokátem). Přípustnost dovolání není vyloučena ani ustanovením § 238 odst. 1 písm. c) o. s. ř., neboť rozsah nesprávně přiznané náhrady nákladů řízení dovolatelka nevymezuje, je proto třeba vycházet z toho, že předmětem přezkumu jsou nákladové výroky v celém rozsahu, a byla-li každému ze žalobců přiznána náhrada nákladů řízení v částkách 65.123,76 Kč za řízení před soudem prvního stupně a 18.653,36 Kč před soudem odvolacím, je zákonný limit 50.000 Kč překročen. Přitom uvedené částky náhrad jsou pro účely posouzení přípustnosti dovolání sčítány, neboť řízení před soudem prvního stupně a soudem odvolacím tvoří jeden celek a přípustnost dovolání nemůže být závislá na nahodilé okolnosti, zda odvolací soud rozhodl o náhradě nákladů řízení vůči jednomu z účastníků jedním nebo více výroky (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. 9. 2014, sp. zn. 22 Cdo 3003/2014, nebo usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 1. 2014, sp. zn. 30 Cdo 3378/2013).

Dovolatelka považovala rozhodnutí odvolacího soudu v otázce účelnosti úkonů vyúčtovaných zástupcem žalobců za nekorektní a náklady zastoupení žalobců d) a e) stanovené soudem prvního stupně za nepřiměřené. Podle názoru dovolatelky neměl soud přistupovat k aplikaci vyhlášky č. [177/1996](#) Sb. ve znění pozdějších předpisů mechanicky a měl poměřovat obsah jednotlivých úkonů a advokátem skutečně vynaloženou námahu a odvedenou práci ve vztahu ke každému úkonu a účastníku. Neuvedla však žádný úkon, jež by považovala za neúčelný, či náhradu za úkon, jež výše by byla nepřiměřená.

Vzhledem k tomu, že Ústavní soud nálezem ze dne 17. 4. 2013, sp. zn. Pl. ÚS 25/12, uveřejněným pod číslem 116/2013 Sb. zrušil (s účinností od 7. 5. 2013, kdy byl nález vyhlášen ve Sbírce zákonů) vyhlášku č. [484/2000](#) Sb. jako neústavní a s přihlédnutím ke sdělení Ústavního soudu ze dne 30. 4. 2013, č. Org. 23/13, uveřejněnému pod č. [117/2013](#) Sb., Nejvyšší soud dovodil, že při absenci zvláštního právního předpisu o sazbách odměny za zastupování stanovených paušálně pro řízení v jednom stupni (jehož vydání předpokládá ustanovení § 151 odst. 2 a § 374a písm. c) o. s. ř.) je namíste - v zájmu jednoty rozhodování - určení odměny advokáta podle vyhlášky č. [177/1996](#) Sb. ve znění pozdějších předpisů (srov. rozsudek velkého senátu Nejvyššího soudu ze dne 15. 5. 2013, sp. zn. 31 Cdo 3043/2010, uveřejněný pod č. 73/2013 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek).

Podle § 12 odst. 4 vyhlášky č. [177/1996](#) Sb. ve znění pozdějších předpisů (advokátní tarif) jde-li o společné úkony při zastupování nebo obhajobě dvou nebo více osob, náleží advokátovi za každou takto zastupovanou nebo obhajovanou osobu mimosmluvní odměna snižená o 20 %.

Uvedené ustanovení advokátního tarifu je v rozhodovací praxi dovolacího soudu vykládáno tak, že při stanovení mimosmluvní odměny za společné úkony advokáta zastupujícího více žalobců, z nichž každý uplatňuje v jednom řízení jím žalovanou částku sám pro sebe, náleží za každou takto zastupovanou osobu samostatná mimosmluvní odměna vypočtená podle tarifní hodnoty připadající na každého žalobce, snižená o 20 % (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 4. 2014, sp. zn. 25 Cdo 302/2014, publikované v Souboru pod C 13880) a je zásadně aplikováno bez ohledu na počet společně zastupovaných účastníků (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 4. 1998, sp. zn. 2 Cdon 908/97, nebo ze dne 21. 5. 2014, sp. zn. 29 Cdo 239/2014). Obecný soud je povinen aplikovat

právní předpis jako celek, není oprávněn selektivně odepřít aplikaci určitého ustanovení - např. právě § 12 odst. 4 advokátního tarifu (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 17. 6. 2016, sp. zn. IV. ÚS 529/16).

Postup nalézacích soudů, jež stanovily odměnu advokáta zastupujícího pět žalobců podle tarifní hodnoty připadající na jednotlivý nárok každého žalobce a snížily ji o 20 %, je v souladu s ustanovením § 12 odst. 4 advokátního tarifu, jakož i se závěry uvedené rozhodovací praxe dovolacího soudu a Ústavního soudu, od níž není důvodu se odchylovat.

K odlišnému posouzení není důvod ani s ohledem na okolnost, že společně zastoupenými účastníky jsou nezletilé děti a jejich rodiče, spor se odvíjí od téhož skutkového základu a je kvalifikován podle týchž právních norem. Poukazuje-li dovolatelka na ústavněprávní požadavky vyslovené ohledně určování výše náhrady advokátního zastoupení v nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 25/12, má dovolací soud za to, že v daném případě byly respektovány. Aplikace vyhlášky č. [177/1996](#) Sb. (oproti zrušené vyhlášce č. [484/2000](#) Sb.) umožnila přiznáním odměny za každý provedený úkon vystihnout lépe složitost věci a její časovou náročnost, stejně tak je obecně uznáván advokátním tarifem užívaný princip, že výše odměny advokáta je úměrná hodnotě sporu (kterou v dané věci představuje u každého žalobce 240.000 Kč), účelnost bránění práva dospělých žalobců přitom není o nic větší než účelnost bránění práva nezletilých žalobců a nelze ani dovodit, že by přiznaná náhrada byla zjevně nepřiměřená povaze a obsahu sporu. Okolnost, že zastoupení více účastníků, při němž úkony advokáta jsou činěny zpravidla za všechny zastupované účastníky najednou, je z hlediska advokátem vynaložené práce úspornější, je zohledněna právě tím, že odměna za zastupování je snížena o 20 %. Ani to, že někteří ze žalobců jsou nezletilí, nevede bez dalšího k úvaze, že hájení práv dětí a rodičů „splývá“ a ve vztahu k dětem jsou úkony právní pomoci „obsahově vyprázdněny“; ostatně dovolací řízení se vede právě jen o nárocích nezletilých žalobců. Jakákoli modifikace náhrady nákladů řízení přichází - s ohledem na legitimní očekávání účastníků i jejich zástupců, s nimiž do sporu vstupují - jen zcela výjimečně. Na straně nezletilých žalobců ani na straně žalované pojišťovny jako ekonomicky silné právnické osoby pak nejsou dány ani žádné okolnosti zvláštního zřetele hodné, které by odůvodňovaly mimořádné odepření (části) náhrady nákladů řízení nezletilým žalobcům. Potud tedy dovolací námitky směřující proti nákladovým výrokům důvodné nejsou.

Rozhodovací praxe dovolacího soudu je konstantní v závěru, že za společné úkony při zastupování více osob přísluší advokátu ke každému úkonu pouze jedna paušální náhrada výdajů (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 11. 2012, sp. zn. 25 Cdo 1483/2011, ze dne 24. 6. 2013, sp. zn. 32 Cdo 3295/2012, ze dne 7. 3. 2014, sp. zn. 21 Cdo 42/2014, 21 Cdo 43/2014, ze dne 21. 5. 2014, sp. zn. 29 Cdo 239/2014, nebo ze dne 30. 9. 2014, sp. zn. 25 Cdo 1610/2014). Pokud dovolatelka namítla, že nalézací soudy postupovaly při stanovení náhrady nákladů řízení v rozporu s touto praxí, když byla paušální náhrada hotových výdajů přiznána každému ze žalobců zvláště v plné výši 300 Kč za úkon, shledává dovolací soud tuto námitku důvodnou. Proto podle § 243d písm. b) o. s. ř. změnil napadený rozsudek ve výrociích o nákladech řízení ve vztahu mezi žalobcem d) a žalovanou tak, že přiznal žalobci d) náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů, která mu podle advokátního tarifu náleží.

Náhrada nákladů zastoupení žalobce d) advokátem se skládá z odměny vypočítané z tarifní hodnoty předmětu řízení ve výši 9.260 Kč za jeden úkon právní služby, zkrácené podle § 12 odst. 4 vyhlášky o 20 % (7.408 Kč), což při plné výši odměny za 8 úkonů a poloviční výši za dva úkony činí 66.672 Kč, a po připočtení poměrné části 10 paušálních náhrad připadající na jednoho žalobce ve výši 60 Kč za každý úkon (300 : 5) a 21% náhrady daně z přidané hodnoty činí celková náhrada (po zaokrouhlení na celé koruny) 81.400 Kč.

Uvedené úvahy se neuplatní ve vztahu k žalobkyni e) vůči níž byl dovoláním napadený rozsudek

odvolacího soudu ve věci samé dovolacím soudem změněn. S přihlédnutím k tomu, že žalobkyně e) je nezletilá, nemohla vlastními úkony průběh řízení ovlivnit a nebylo prokázáno, že by disponovala vlastním majetkem, dovolací soud za použití § 150 o. s. ř. z těchto důvodů zvláštního zřetele hodných náhradu nákladů řízení před soudem prvního stupně a soudem odvolacím úspěšně žalované proti žalobkyni e) nepřiznal.

Z uvedených důvodů dovolací soud v rozsahu opodstatněnosti dovolání do výroku o nákladech řízení rozsudek odvolacího soudu rovněž změnil [§ 243d písm. b) o. s. ř.].

Ve zbývajícím rozsahu dovolací soud dovolání zamítl [§ § 243d písm. a) o. s. ř.]. Ve vztahu mezi žalobci a), b), c) a žalovanou zůstal rozsudek odvolacího soudu dovoláním nedotčen.

zdroj: www.nsoud.cz

Právní věta - redakce.

Další články:

- [Koupě nemovité věci](#)
- [Nesprávný úřední postup \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Platební neschopnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předkupní právo \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Přerušení řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Rodinný závod \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Dědictví](#)
- [Výživné](#)
- [Valná hromada](#)
- [Ustanovení zástupce](#)
- [Náhrada škody](#)